

Als het
Roman
hart spreekt

Anne-Marie Hooyberghs

ALS HET HART SPREEKT

Eerder verschenen van deze auteur bij
Uitgeverij Zomer & Keuning o.a.:

Anna's reis

Zoete wraak

Met hart en ziel

Niemandskind

Waar liefde groeit

Anne-Marie Hooyberghs

Als het hart spreekt

Uitgeverij Zomer & Keuning

Deze roman is gebaseerd op ware gebeurtenissen en bestaande personen. De auteur heeft de vrijheid genomen om ontbrekende feiten en couleur in te vullen.

ISBN 9789401915137
ISBN e-book 9789401915144
NUR 344

© 2019 Uitgeverij Zomer & Keuning
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design
Vormgeving binnenwerk Yvonne Reijsoo, Nyvonco

www.romanserie.nl
amhooyberghs.wordpress.com

Alle rechten voorbehouden

Lina had haar rokken tot aan haar knieën opgetrokken en rende de trap af. Ze sprong van de laatste treden en miste op een haar na de kunstig gebeeldhouwde uil die het begin van de trapleuning sierde. Eenmaal op de grote plavuizen van de inkomhal, liet ze haar rokken los en wilde verder hollen, maar een scherpe stem deed haar abrupt stilstaan.

‘Leolina!’

Ze keek over haar schouder en zag haar moeder in de openstaande deur van de zitkamer boos naar haar kijken.

‘Waar zijn je manieren? Schaam je je niet om zo van de trap te hollen? Hoe dikwijls heb ik je al gezegd dat je eindelijk eens volwassen moet worden. Waarom kun jij je niet gedragen zoals het hoort!’

Lina boog haar hoofd. ‘Het spijt me, mama. Maar ik ben zo opgetogen om Marie en Henriëtte terug te zien.’

‘Net daarom moet jij je leren gedragen! Prinses Nathalie de Merode verwacht een welopgevoede jonge dame en geen ordinaire meid. Het is een eer en het gebeurt maar zelden dat we op het kasteel uitgenodigd worden, dus gebruik je verstand en hou je aan de lessen die ik je heb geleerd.’

Na deze woorden verdween haar moeder weer in de zitkamer.

Lina zuchtte diep, schikte haar rok weer keurig en wreef de stof glad. Daarna schreed ze beheerst de hal verder door, langs het grote geschilderde staatsieportret van haar moeders grootvader. Ze wilde verdergaan, maar zette een stap terug en bleef even voor het schilderij staan. Ze zag zoals altijd een oudere man met wit haar en al even witte bakkebaarden. Op de achtergrond waren paarden afgebeeld, maar die waren zo donker geworden dat ze haast niet meer te zien waren. Leonard, Theodorus, Achiël de Dommeri, stond er in een koperen plaatje gegraveerd dat onderaan het schilderij bevestigd was. Ze was naar hem genoemd: Leolina. Dit schilderij was het enige wat haar moeder nog van haar familie in bezit had. De familie van Leonard de Dommeri was in haar overgrootvaders tijd al failliet door toedoen van Leonards gokverslaafde vader. De familie probeerde toen de schijn nog op te houden, maar tuimelde al vlug

de dieperik in, ontdaan van alle weelde, van alle rijkdom, van alle macht. Ze besepte maar al te goed dat haar moeder daar nog altijd onder leed en dat zij veel liever in de stad zou wonen dan hier in het dorp tussen boeren en andere hardwerkende mensen. Ze begreep haar moeder niet. Zij had het toch getroffen met papa? Hij was een gerespecteerd notaris en ze hadden nooit geldgebrek gehad, en toch bleef haar moeder hunkeren naar de glamour van vervlogen jaren en verwachtte ze van haar kinderen dat ze zich gedroegen alsof ze van hogere komaf waren.

Lina zuchtte nog eens, maakte zich met een ruk los van het schilderij en ging de hal verder door tot aan de vestiaire. Daar bekeek ze zichzelf in de spiegel. Ze stak een paar losgekomen blonde krullen achter haar oren en keurde haar rok en blouse om te zien of alles naar behoren viel en er niets op aan te merken was. Haar blauwe ogen bleven even op haar tengere figuur gericht. Ze vond het spijtig dat ze niet wat voller was zodat de vulling van haar blouse wat meer tot zijn recht kwam. Maar dan grinnikte ze haar mooie witte tanden bloot. Ach, wat! Ze voelde zich goed zoals ze was en ze voelde zich blij en gelukkig bij het vooruitzicht om haar vriendinnen weer te ontmoeten. Ze draaide speels een pirouette, ging verder de hal door en keek door een raam naar buiten. De sjees stond er nog niet. Ze was veel te vroeg klaar. Ze draaide zich om en ging terug via een smallere gang aan de andere kant van de trap die haar naar de keuken leidde. Misschien konden een kopje thee en Ninettes aanwezigheid haar ongeduld wat temperen.

De geur van ui en kruiden kwam haar tegemoet toen ze de keuken binnenging. Ninette zat aan de tafel en was soepgroenten aan het snijden. De mollige vrouw keek op toen Lina binnenkwam. Haar mes stakte even boven de prei en haar ogen werden groot. 'Jufvrouw Lina! Wat zie je er beeldig uit! Dat opgestoken haar staat je erg goed.'

Lina glimlachte dankbaar. 'Dank je, Ninette. Het heeft me veel moeite gekost om al mijn weerbarstige krullen tot iets deftigs te vormen.'

'Het staat je in ieder geval prachtig. Je bent net een plaatje. Kijk je er al naar uit om op bezoek te gaan?' Het mes sneed verder.

‘Heel erg, Ninette. Ik popel om Marie en Henriëtte terug te zien. Marie is net als ik achttien en Henriëtte een jaartje jonger, en ik vind hen allebei heel attent en aardig. Bovendien is het meer dan vijf maanden geleden dat we elkaar nog gezien hebben. We zullen weer heel wat bij te praten hebben.’

‘Jammer dat jullie niet méér bij elkaar kunnen komen. Vrienden heb je nooit te veel. Hoelang ken je hen nu al?’

‘Twee jaar. Vanaf het moment dat we elkaar toevallig tijdens een wandeling langs de Grote Nete tegenkwamen. Marie en Henriëtte waren te paard en toen ze onverwachts het pad op kwamen, schrokken mama en ik zo erg dat mama bijna het water in duikelde.’ Ze grinnikte even toen ze daaraan terugdacht, maar ging haast dadelijk verder. ‘Toen Marie en Henriëtte dat zagen, waren ze onmiddellijk van hun paarden gestapt om hun verontschuldigen aan te bieden. De rest hebben we samen te voet afgelegd, al pratend en lachend, hun paarden sjokten aan de leidsels achter ons aan. Niet lang daarna kregen we de eerste invitatie om bij hen op bezoek te komen. Mama was in de wolken en prees me omdat ik zo goed met de meisjes om kon gaan. Maar daar hoeft ik niets voor te doen. Het gaat vanzelf. Marie en Henriëtte zijn echt aardig en helemaal niet hautain zoals je zou denken. Helaas zijn ze slechts sporadisch op het kasteel en zien we elkaar veel te weinig. Maar dat maakt me dan ook extra blij om hen terug te zien.’

‘Ik vind het heerlijk om je zo enthousiast te weten, kind. Het zal je goeddoen, daar ben ik van overtuigd.’ Ninette keek even op de klok die op de schoorsteenmantel stond. Haar man Julius was nog maar net naar het koetshuis gegaan om het paard voor de sjees te spannen. Het zou dus nog wel even duren voordat hij daar goed en wel mee klaar was.

‘Zin in een kopje thee, Lina?’ vroeg ze dan ook. ‘Daar heb je nog wel even tijd voor.’

‘Graag, Ninette, maar ik neem het zelf wel. Blijf jij maar lekker zitten.’ Terwijl ze deze woorden zei, ging ze al naar de kast om er twee grote theemokken en de theebus met gedroogde lindebloesems uit te nemen. Lina wist alles in de keuken te staan. Ze had zelfs al dikwijls geholpen bij het koken en Ninette had haar al heel wat ge-

leerd. Het was voor Lina dan ook een koud kunstje om haar thee zelf te maken. Natuurlijk wist haar moeder dit niet, anders zou ze het haar dochter zeker verbieden. Zij vond dat koken beneden hun stand was. Maar Lina vond het leuk en bovendien was het altijd gezellig in de keuken.

Terwijl Lina met de thee bezig was, keek Ninette haar even aan. Ze had zo te doen met dit meisje. Het enige contact met jonge mensen was wanneer Lina zoals nu op de thee gevraagd werd of wanneer mevrouw Noels-de Dommeri zelf mensen uitnodigde. Voor de rest mocht dat kind haast het huis niet uit en al zeker niet voor plezier of dansen. Maar achttienjarige vrouwen hoorden plezier te maken, vrienden te ontmoeten en de wereld te ontdekken, vond Ninette. Vooral Lina. Zij had zo'n behoefte aan vrijheid, veel meer dan haar oudere zus en zelfs meer dan haar broer. Maar ze werd hier aan ketenen gelegd en als ze toch eens naar het dorp ging, dan was het steevast met haar moeder om keurig in het gareel gehouden te worden. Dat was jammer, want van de drie kinderen in dit huis, die nu allemaal tot volwassenen waren uitgegroeid, was Leolina de aardigste, de levendigste en de gevoeligste. Het enige wat haar een beetje vrijheid en voldoening schonk, was het feit dat haar vader voorzitter was van het beschermingscomité en daardoor de zorg voor de arme mensen in dit dorp op hem neerkwam. Lina was nog maar amper twaalf toen ze erop stond om haar vader daarbij te helpen. Ze trok zich het lot van de armen en zieken erg aan en haar betrokkenheid en rechtvaardigheidsgevoel voor deze mensen was in de loop van jaren alleen maar gegroeid.

Lina kwam terug met twee dampende mokken en zette er een voor Ninette neer.

‘Ik kan haast niet wachten om te vertrekken, Ninette. Is Julius al weg om het paard voor te spannen?’

De oudere vrouw knikte. ‘Hij zal er zo wel mee klaar zijn. Hoe zit het met je kennis van de Franse taal? Heb je nog veel geoefend?’ Op het kasteel spraken ze geen woord Nederlands, dat wist iedereen, dus Ninette ook.

‘*Mais bien sûr. J'exerce toujours.* Mama zegt dat je een taal moet onderhouden, dus heeft ze me opgedragen om elke dag te oefenen.

Ik vind het leuk om te doen. Het is een goede bezigheid om de dag door te komen.’

Ninette grinnikte. ‘Ik had het moeten weten. Ik hoop dat je een heel fijne namiddag tegemoet gaat, meisje.’

‘Dat weet ik nu al zeker. Ik zal je straks alles komen vertellen. Zelfs de roddels, als die er zijn.’ Ze keek Ninette met een guitige blik aan, terwijl ze een voorzichtig slokje van haar hete thee nam.

‘Daar kijk ik dan ook naar uit, Lina.’ Ninette zag door het raam het paard en de sjees met Julius op de bok voorbijrijden en ging zonder onderbreking verder. ‘O, daar heb je Julius. Ik zal je moeder gaan verwittigen dat de sjees klaarstaat.’

Lina draaide zich om en zag nog net de achterste wielen van de sjees voorbijkomen. ‘Je moet zo al genoeg doen, Ninette. Ik zal mama wel op de hoogte brengen.’ Ze sprong op, maar voor ze de deur uit ging, draaide ze zich nog even om. ‘Tot straks.’

De oudere vrouw keek haar glimlachend na. Kijk, dat bedoelde ze nu. Lina hield rekening met anderen, zelfs diegenen op wie haar moeder en haar zus neerkeken. Dat maakte dat ze zo geliefd was. Ninette was oprecht blij om Lina zo gelukkig te zien. Dat gebeurde de laatste jaren helaas veel te weinig.

Lina klopte even discreet op de hoge dubbele deur van de zitkamer voor ze naar binnen ging. Ze zag dat haar moeder even opkeek van haar borduurwerkje en daarna weer doorwerkte zonder iets te zeggen. Ze wist dat haar moeder het ongepast zou vinden als ze dadelijk opgetogen zou melden dat de sjees klaarstond. Daarom ging ze stil en discreet op het randje van een van de vele met bloemmotieven overtrokken fauteuils zitten en keek even de kamer rond. Ze zag de open haard, die nu schoongeboend was wegens het warme weer, met daarboven een spiegel in een brede, vergulde lijst tegen de schoorsteenmantel. Een vijftal kleine schilderijtjes van lieflijke natuurtaferelen sierde de muur aan haar linkerkant. De wand daartegenover bestond uit twee grote ramen die omlijst waren met oudroze getinte draperieën van zwaar fluweel en die uitzicht boden op een goed onderhouden tuin. Naast de fauteuilles stond een rond tafeltje waarop een grote ruiker bloemen de kamer sierde. Hier en

daar waren bijzettafeltjes geplaatst waarop de kopjes thee konden gezet worden. De stilte werd enkel doorbroken door het getik van een staande klok die tussen de twee ramen in stond.

Haar blik gleed terug naar haar moeder, die naarstig verder borduurde. Ook nu weer viel haar op hoe elegant en mooi haar moeder was. Met haar negenenveertig jaar was de tijd vriendelijk voor haar geweest. De drie kinderen die ze geboord had, hadden haar figuur niet aangetast, en haar gezicht was nog fris en gaaf te noemen met slechts enkele fijne rimpeltjes rond haar ogen die haar eerder flatteerden dan verouderden. Haar blonde haar had ze in een wrong opgestoken, wat haar een zekere distinctie gaf. Dat alles, samen met haar rechte, elegante houding, maakte dat ze er voornaam en knap uitzag.

Lina schraapte zachtjes haar keel. 'De sjees staat voor, mama,' zei ze ten slotte, veel zachter en beheerster dan ze zich voelde. Het liefst van al zou ze opgesprongen zijn en haar moeder gemaand hebben om voort te maken.

Apollonia keek haar dochter even over haar handwerk aan en nam haar keurend op. 'Je kapsel steekt alle kanten uit, Leolina. Jammer dat je zus hier niet is. Zij had er wel iets moois van gemaakt.'

'Het spijt me, mama. Maar mijn haar is zo springerig en zo moeilijk op zijn plaats te houden.'

Apollonia keek even afkeurend, maar zweeg. Ze wist dat haar jongste dochter het springerige krullende haar van haar vader geërfd had en dat er inderdaad niets mee aan te vangen was. Gelukkig was er op haar gezicht niets aan te merken. Leolina had een huid als porselein, blauwe ogen met lange, donkere wimpers en zachte, volle lippen die perfect pasten in haar ovale gezichtje. Haar dochter was een schoonheid, alleen haar springerige was een spelbreker. Toch was ze ervan overtuigd dat deze pure schoonheid de springplank zou kunnen zijn om haar dochter naar de top te brengen. Met minder zou ze trouwens geen genoegen nemen!

Ze begon weer te borduren. 'Denk eraan dat jij je keurig gedraagt, Leolina. Het is een eer en een privilege dat prinses Nathalie de Merode ons wil uitnodigen.'

'Ja, mama.'

Apollonia maakte niet dadelijk aanstalten om op te staan, maar liet haar gedachten terug dwalen naar vroeger tijden. Eens behoorde haar familie ook tot de adellijke kringen. Ze kon niet ontkennen dat het adellijke bloed van Leonard de Dommeri nog door haar heen stroomde en dat ze er als kind al naar verlangde om weer tot de adel te behoren. Ze had haar best gedaan, en haar schoonheid benut om de juiste man te strikken. Maar de hiërarchie was te sterk. Geld overwon de liefde en omdat ze geen geld kon inbrengen, had ze genoeg moeten nemen met een notariszoon. Ze moest toegeven dat ze nog niet zo slecht gekozen had. Haar echtgenoot was nu een gerespecteerde notaris, provinciaal raadslid én voorzitter van het beschermingscomité. Hij stond in hoog aanzien in het dorp en de verre omgeving. Ze wist dat ze vooral daarom welkom waren bij de goede kringen, maar ze was ervan overtuigd dat haar adellijke naam, ondanks het verval, de doorslag had gegeven om af en toe ook uitgenodigd te worden bij prinses Nathalie de Merode en bij barones Savina de Trannoy, die beiden een kasteel in de buurt bezaten.

‘Neem een voorbeeld aan je zus,’ ging haar moeder verder alsof ze niet even gestopt was. ‘Zij gedraagt zich altijd voorbeeldig en dat heeft zijn vruchten afgeworpen.’

Ja, daar wist Lina alles van. Haar zus was in het huwelijk getreden met Hugo de Bovy, een neef van baron Albert de Bovy. Trotser kon je hun moeder niet maken. Maar Lina had helemaal niet zoveel behoefte om haar moeder trots te maken.

Apollonia legde haar handwerkje eindelijk op een bijzettafeltje en nam een fijne koperen bel waarmee ze een aantal keren klingelde. Het duurde niet lang voor ze een zacht klopje op de deur hoorden en toen kwam Ninette de zitkamer binnen. Ze droeg een kraakwitte schort over haar zwarte rok waaronder haar gezwollen enkels zichtbaar waren, die haast over haar schoenen heen puilden. Maar haar ogen stonden vrolijk in haar blozende gezicht met het krullende, grijzende haar dat ze met enkele spelden achter haar oren had vastgezet. ‘U belde, mevrouw?’ vroeg ze zacht.

‘Ja, Ninette. Het eten kan tegen acht uur opgediend worden. Dan zullen zowel meneer Noels als de jongeheer Noels ook aanwezig zijn. Voor vier personen dus.’

‘Goed, mevrouw.’ Ninette knipoogde nog even in Lina’s richting en verdween.

Daarna ging Apollonia naar de hal, trok voorzichtig haar witkanten handschoenen aan, zette haar fleurige hoed op terwijl ze in de spiegel keek, en was eindelijk klaar om te vertrekken.

De familie Noels-de Dommeri woonde in een statig huis in neogotische stijl, met een spits torentje aan de linkerkant en een langgerekt balkon met een sierlijke smeedijzeren balustrade op de tweede verdieping dat haast helemaal tot aan de rechterzijde van het huis doorliep. Dat balkon werd gestut door ionische houten zuilen zodat er op de benedenverdieping een soort gaanderij ontstond waar een paar gemakkelijke stoelen waren neergezet. Het gebouw bestond uit twee verdiepingen en een pannendak met dakkapellen. Het was lang niet zo imposant als het kasteel van baron Paul de Trannoy of het kasteel van graaf Henry de Merode, maar vergeleken met de behuizing van de gewone dorpelingen en zelfs dat van de gegoede burgerij was het toch wel wat. Apollonia vond dan ook dat ze het ver gebracht had. Mede door haar huwelijk met notaris Noels, die tien jaar ouder was dan zij, maar ook door haar achtergrond. De adel kon je nu eenmaal niet loochenen en door het huwelijk van haar oudste dochter met een neef uit de adellijke tak van Albert de Bovy, leek haar droom om weer tot die kringen te behoren steeds dichterbij te komen, ook al droeg haar schoonzoon, tot haar spijt, zelf geen adellijke titel. Haar zoon Anton probeerde ze te koppelen aan jonkvrouw Theodora Alewijn van Beresteyn. Ze hoopte dat het haar zou lukken, maar ze besefte dat Anton nog maar net drieëntwintig was geworden en dat hij bovendien nogal losbandig door het leven ging.

Julius sprong van de bok af zodra hij de dames naar buiten zag komen, trok zijn pet van zijn grijze haren om hen te begroeten en hielp hen hoffelijk in te stappen door hun zijn hand aan te bieden. Lina nam die dankbaar aan, maar Apollonia haalde haar neus op en stapte zonder hulp in de sjees.

Even later mende hij het paard het dorp uit en het volgende dorp in. Ze hoefden niet lang te rijden. In de Kempen lagen de dorpen nu eenmaal niet ver van elkaar. Onder de geestelijke bescherming

van de Norbertijenabdij, welke zich op een steenworp afstand van hun huis bevond, waren hier in het verre verleden enkele adellijke families neergestreken, wat resulteerde tot een aantal prachtige kastelen in de buurt. Daarvan kon Apollonia nu de vruchten plukken. Gelukkig maar, anders zou ze zich in dit boerengat begraven voelen.

Het kasteel en het grondgebied van graaf Henry de Merode en zijn vrouw prinses Nathalie de Croy waren imposant en uitgestrekt. De twee vrouwen keken vol bewondering en genoegten om zich heen. De portierswoning was op zich al indrukwekkend terwijl ze onder een met klimop begroeide poort door reden. Een lange oprijlaan, omzoomd met uitgestrekte en keurig onderhouden grasperken, strekte zich aan beide zijden uit tot tegen diepdonkergroene bossen in de verte. Even verderop, dichterbij het kasteel toe, kronkelde de oprijlaan langs boomgroepen, langs rozenperken en langs kunstige beelden die met mos waren begroeid en die zo uit het gras leken op te rijzen. Het kasteel zelf was nog indrukwekkender. Het oudste gedeelte, de donjon, was in de loop van eeuwen verder uitgebouwd. De binnenkoer was ommuurd en op de hoeken waren schuin gerichte vierkante woontorens gebouwd. De zon wierp gouden vlekken op de prachtige portaaltoren uit de vroege renaissance, en het water van de slotgracht, waarop sierlijke witte zwanen dreven, schitterde als vloeibaar zilver in de zomerzon. Lina keek genietend om zich heen. Telkens als ze hier kwam, leek het wel alsof ze alles voor de eerste keer zag. Julius mende het paard over de brug van de slotgracht en even later stopte de sjees op het binnenplein. Hij hielp moeder en dochter uitstappen. Deze keer nam Apollonia wel zijn aangeboden hand omdat uitstappen nu eenmaal moeilijker was dan instappen met haar lange rok, maar ze zorgde er wel voor hem niet meer aan te raken dan nodig. Daarna klom Julius weer op de bok, liet het paard draaien en verliet het binnenplein om naar het koetshuis van het kasteel te rijden. Daar zou hij wachten tot ze klaar waren met hun bezoek.

Lina kon haast niet wachten om aan te bellen en ging al naar de deur toe, maar haar moeder hield haar tegen. 'Wees toch niet zo ongeduldig, Leolina,' berispte ze haar. 'Breng eerst je kleding in orde

en steek die losgekomen krullen achter je oren.'

Lina stak vlug de springerige krullen weg en zag dat haar moeder over haar jurk wreef en tegen haar hoed duwde zodat alles weer helemaal goed zat. Daarna schreed ze langzaam naar de trap en belde ten slotte aan. Een lange, volledig in het zwart geklede vrouw met een kanten muts op, opende de deur, wachtte even tot Apollonia hun namen had genoemd, knikte toen en liet hen binnen. 'U wordt verwacht in *le petit salon*,' zei ze met een schrille stem. 'Wilt u me volgen?'

De grote inkomhal was indrukwekkend, met een statige in basreliëf uitgestoken trap die zich bovenaan in tweeën splitste en doorliep tot op de tweede verdieping. Prachtige wandtapijten sierden de muren en in het midden van de hal stond een ronde tafel met een gigantisch boeket bloemen in allerhande kleuren.

De zitkamer bevond zich op de benedenverdieping. De vrouw in het zwart klopte discreet, opende een deel van de dubbele deur en zei: '*Madame et mademoiselle* Noels-de Dommeri.'

Zodra Lina de kamer binnenkwam, zag ze haar twee vriendinnen verheugd naar haar glimlachen. Ze voelde een sterke neiging om naar hen toe te lopen en hen te omarmen, maar de etiquette vereiste dat ze eerst de prinses begroette. Prinses Nathalie was iets ouder dan Lina's moeder. Haar donkere haren begonnen al flink grijs te worden, maar ze was alleraardigst en ze gaf Lina een compliment door haar te zeggen dat ze er zo beeldig uitzag. Lina boog haar hoofd en bloosde ervan. '*Merci, madame*,' prevelde ze zacht.

Marie en Henriëtte waren niets veranderd. In elk geval niet in die zin dat het opviel. Henriëtte leek wat voller geworden, maar ze had nog hetzelfde sluike, donkerbruine haar dat los over haar schouders hing en waarvan een gedeelte met een lint achter haar hoofd was vastgezet. Marie had dezelfde kleur haar, maar het was niet zo sluike, het golfde meer, en ze had het nu net als Lina opgestoken en vastgespeld. Beide zussen leken op elkaar, ze hadden gelijkmatige trekken, ze droegen de laatste mode en Lina vond hen heel knap.

'Wat ben ik blij om jullie terug te zien. Het is alweer zo lang geleden dat we elkaar ontmoet hebben,' zei Lina glimlachend.

Marie knikte. 'We hebben de eerste helft van het jaar in ons huis

in Parijs doorgebracht. Daar is het in de winter knusser en warmer dan hier. Maar ik mis deze plaats als ik daar ben. Ik hou van het groen, van de rust en de uitgestrektheid.'

'*Non!* Ik ben het niet met je eens,' sprak Henriëtte haar tegen. 'In Parijs valt veel meer te beleven. Daar heb je tenminste theaters, opera's, ballet- en muziekopvoeringen. Hier is niets te doen. Als het regent, kun je niet eens naar buiten.'

'*Mais alors,* en het aankomende bal dan! Dit kasteel leent zich uitstekend voor het vieren van mijn achttiende verjaardag. Er zal zoveel te regelen zijn dat we geen tijd hebben om ons te vervelen, zelfs niet als het regent.' Marie nam glunderend Lina's handen vast. 'Het wordt groots, Lina, en ik zou graag hebben dat je ook naar mijn verjaardagsbal komt.'

'Ik?'

'*Oui!* Kom je, alsjeblieft? Ik zou graag willen dat jij erbij kunt zijn.'

Lina's hart sloeg een tel over. Ze was nog nooit naar een bal geweest, zelfs niet naar een dansfeest in de buurt, omdat haar moeder er zo op neerkeek. Ze keek even aarzelend naar de prinses en naar haar moeder die in een zacht gesprek verwickeld waren en niet leken te horen waarover de meisjes het hadden. Marie volgde haar blik en stelde haar dadelijk gerust. '*Maman* vindt het goed, Lina. Denk je dat jouw moeder een bezwaar zal maken?'

Lina hoopte van niet. Ze zou het heerlijk vinden om naar een bal te gaan en te dansen en met jonge mensen te praten.

Een klein klopje op de deur bracht haar uit haar gedachten en deed hen allemaal die kant op kijken. De deur ging open en er verscheen een knappe jongeman die met gezwinde pas de kamer binnenschreed, zich goed bewust dat er vijf paar damesogen op hem gevestigd waren. Hij droeg een aanpassende zwarte broek, een smeteloos wit hemd en een zwart gilet erover. Zijn donkere haar was dik en viel nonchalant op zijn voorhoofd, zijn ogen waren donker en expressief en je kon haast niet langs hem heen kijken. Achter hem volgde een jongen van een jaar of veertien, met donkerblond haar en grijsblauwe ogen. Hij probeerde de nonchalance van de man voor hem te imiteren, maar faalde erbarmelijk.

‘Ha, *les deux Charles*,’ zei de prinses. ‘Mag ik u voorstellen: mijn zoon Charles en mijn neef graaf Charles de Merode d’Arenberg. Mijn neef logeert hier voor een paar maanden, ziet u. *Ma chères*, mag ik u voorstellen: Apollonia Noels-de Dommeri en haar dochter Leolina.’

De jonge Charles drukte iedereen beleefd de hand. De oudere Charles kuste de hand van zijn tante en van Apollonia. Daarna gaf hij zijn nichtjes een zoen op de wang en bleef voor Lina stilstaan. Hij keek haar warm glimlachend aan. ‘Ik wist niet dat je bezoek had, tante. Anders had ik me wat gefatsoeneerd,’ zei hij zonder zijn blik van Lina weg te slaan. Ze kreeg het er warm van en voelde zich ongemakkelijk onder zijn blik.

‘Je ziet er prima uit, Charles. Heb je zin om met ons een kopje thee te drinken?’

Hij deed echter alsof hij zijn tantes vraag niet gehoord had en knikte even ter begroeting naar Lina. ‘Leolina, een naam die bij je past. Even lieflijk als mooi,’ zei hij zacht terwijl hij haar hand nam en de rug ervan kuste zonder zijn ogen van haar af te nemen.

Daarna draaide hij zich met een ruk om, om op zijn tantes vraag te reageren. ‘Eigenlijk was ik naar hier gekomen om u te zeggen dat ik jongeheer Charles even met me mee naar buiten neem, tante. Hij verveelt zich en het weer is veel te mooi om binnen te blijven.’ Hij draaide zijn hoofd weer in de richting van de jonge vrouwen en vervolgde: ‘Hebben de dames soms zin om met ons mee te gaan? Even een frisse neus halen kan de appetijt wat opwekken, *n’est-ce-pas*.’

Lina zag de verwachtingen op de gezichten van Marie en Henriëtte. Ze kon duidelijk zien dat ze wel zin hadden in een wandeling, maar dat ze het wegdrukten omdat ze genodigden op de thee hadden en ze deze niet wilden teleurstellen.

‘Het lijkt me heerlijk om het park te bekijken,’ flapte Lina eruit. Ze had al dadelijk spijt van haar woorden toen ze haar moeder met een donkere blik naar haar zag kijken. Maar prinses Nathalie dacht daar anders over. ‘*Mais bien sûr!* Gaan jullie met zijn allen maar even van de buitenlucht genieten. We zullen wel wachten met de thee tot jullie terug zijn.’ Ze wendde zich tot Apollonia en vervolgde: ‘Die jonge mensen willen waarschijnlijk toch alleen maar over feesten

en uitgaan praten. Nu kunnen wij het even rustig over andere zaken hebben.’

Het duurde dan ook niet lang voordat de groep jonge mensen over het pad tussen de bomen wandelde. De jonge Charles liep voorop. Hij had een tak gevonden en rende er al zwiepend en zwaaiend mee voorop, een beetje geërgerd omdat hij zijn neef nu niet voor zich alleen had. De vier jonge mensen die volgden, waren druk in gesprek. Vooral Marie en haar neef Charles waren aan het woord en het ging meestal over personen die wel of niet naar het naderende bal zouden komen. Af en toe mengde Henriëtte zich in het gesprek.

Het leek Charles opeens op te vallen dat Lina nog geen woord gesproken had en hij keek haar even verontschuldigend aan. ‘Het spijt me, Leolina. Het was vreselijk onbeschoft van ons om te praten over zaken waarvan jij niet op de hoogte bent. Het moet beslist vreselijk saai voor je zijn. Laten we het even over jouw leventje hebben. Ik ben ervan overtuigd dat jij al heel wat hebt meegemaakt.’

Lina sloeg verlegen haar ogen neer. ‘Om heel eerlijk te zijn heb ik nog niets meegemaakt, *monsieur*.’

‘Charles, graag,’ zei hij.

Ze keek even dankbaar naar hem op. ‘Ik ben vrij beschermd opgevoed,’ vervolgde ze.

‘Wil dat zeggen dat jij nog nergens naartoe geweest bent? Ik bedoel een vernissage of een bal?’

‘Of een opera of een toneelstuk?’ bracht Henriëtte ertussen.

Lina glimlachte opgelucht. ‘Ik ben al een paar keer met mijn ouders naar een opera in de stad gaan kijken. Ik vond het prachtig. Maar ik heb nog geen gelegenheid gehad om naar een bal of een feest te gaan. Ik kijk dan ook enorm uit naar Maries verjaardagsbal.’ Ze hoopte zo dat haar moeder het haar niet zou weigeren.

Marie stak familiair haar arm door die van Lina en giechelde. ‘Je zou me erg blij maken als je komt.’

‘Mij ook,’ zei Henriëtte. ‘De anderen zijn soms zo vreselijk vervelend.’

Charles grijnsde. ‘Je valt behoorlijk in de smaak, Leolina. Ook ik kijk ernaar uit om je op het bal te ontmoeten. Ik blijf tot die tijd logeren en ik wil het feest voor geen geld van de wereld missen. Ik

hoop dat ik daar de eer en het genoeg krijgen om met je te dansen.'

Marie barstte in lachen uit. 'Wees op je hoede, Lina. Hij heeft ons ook al een dans beloofd. Straks moet hij met elke jongedame dansen en dan is hij nog niet klaar als het bal afgelopen is.'

'Dan dans ik gewoon verder in het maanlicht. Kan het nog romantischer?' kaatste Charles terug terwijl hij naar Lina knipoogde.

Na deze woorden trok Marie haar vriendin lachend met zich mee en gingen ze terug in de richting van het kasteel.

De rest van de namiddag verliep in opperbste stemming. De twee jongemannen bleven hen gezelschap houden en vooral de zesentwintigjarige Charles deed hen dikwijls in lachen uitbarsten door zijn vlote verhalen en aangename gezelschap. De kleine sandwiches en de petitfours die bij de thee werden aangeboden, smaakten heerlijk.

Ook Apollonia voelde zich gelukkig, vooral nadat ze het nieuws vernomen had dat ze op het bal waren uitgenodigd. Dit was een feest naar haar normen en verwachtingen. Ze kon haast niet wachten om haar echtgenoot op de hoogte te brengen van dit heuglijke feit en natuurlijk ook om aan de voorbereidingen te beginnen. Lina was dolblij. Dit zou haar eerste dansfeest worden en ze was er nu al van overtuigd dat ze er met volle teugen van zou genieten.

2

'Nog even, juffrouw Leolina. De zoom is bijna klaar.'

Lina keek neer op het hoofd van de naaister die haar baljurk had gemaakt. Het kledingstuk was zo goed als af, maar ze had zelf nog niet gezien hoe het haar stond. In de kleine kamer van de kleermaakster stond geen spiegel en dus moest ze wachten tot de baljurk klaar was en ze zich thuis kon bewonderen in de grote spiegel van haar slaapkamer.

Apollonia keek met argusogen toe en zag met tevredenheid dat de jurk als gegoten zat en haar dochter alle eer aandeed. Het had langer geduurd dan ze verwacht had voordat ze de dure turkooizen zijde in haar bezit had. Eerst was er de tegenstand van Alfons, haar

echtgenoot, die het nut niet inzag van zo'n dure aankoop, en toen ze eindelijk voor elkaar had gekregen dat hij zwichtte voor haar argumenten, duurde het meer dan twee maanden voordat ze de zijde kon kopen. Ze had een lap van dezelfde stof gezien in de stad toen ze op zoek waren naar de geschikte stof voor Leolina's baljurk, maar er was helaas niet voldoende voor het geheel en dus moest er gewacht worden tot de boot kwam waarin de zachte, fijne, Chinese zijde vervoerd werd. Gelukkig had de boot voldoende turkooizen zijde meegebracht om deze droomjurk te verwezenlijken. Maar de tijd drong. Door al dat oponthoud hadden ze amper vier dagen gehad om de japon klaar te krijgen. Gelukkig waren haar jurk en het deftige pak van Alfons allang klaar. Nu hoefde de naaister zich enkel bezig te houden met Leolina's japon. Vier dagen tijd was erg krap gebleken. Apollonia was bang geweest dat het kledingstuk niet op tijd af zou geraken en ze had zichzelf verwenst omdat ze zo op die turkooizen zijde gestaan had. Maar het was gelukt! Het was nu de ochtend van het bal en de baljurk was zo goed als klaar. Ze had gelijk gehad. De japon was prachtig geworden en het turkooisblauw paste perfect bij Leolina's oogkleur. Nu wist ze zeker dat alle ogen op haar dochter gevestigd zouden zijn.

Lina's zus Emerantia en haar echtgenoot Hugo waren voor deze gelegenheid op bezoek gekomen. Dat was niet zo vanzelfsprekend, want Emerantia was na haar trouwen ingetrokken in het riante huis van Hugo de Bovy. Hoewel Hugo niet de titel geërfd had van graaf, en zelfs niet van baron of jonkheer, was hij toch redelijk vermogend. Hij kon immers altijd rekenen op een mooie functie in een van de familiebedrijven. Daardoor had hij het erg druk en kon hij zich niet gemakkelijk vrijmaken. Bovendien woonde het koppel in het centrum van Antwerpen en dat was niet bij de deur, zodat ze altijd voor een paar dagen bleven logeren. Het was dan ook een privilege dat ze voor deze gelegenheid naar hier waren gekomen.

Emerantia had echter geen seconde getwijfeld toen haar moeder haar in een brief vroeg of ze langs kon komen zodat ze Leolina kon helpen klaarmaken voor het bal. Hugo moest maar een paar dagen verlof nemen, want dit was te belangrijk om voorbij te laten gaan. Net als haar moeder hunkerde ze naar verfijndheid en etiquette en

het feit dat Lina werd uitgenodigd voor een verjaardagsbal in de hoogste kringen, kon ze alleen maar toejuichen.

Emerantia nam ruim de tijd om Lina's weerbarstige haar op te steken en ze vlocht hier en daar linten van de blauwe zijde in het kapsel. Lina droeg een fijn gouden kettinkje om haar hals, gemaakt van aaneengeregen rozenknopjes. Dezelfde rozenknopjes sierden haar oren. Deze sieraden had ze van haar vader gekregen voor haar achttiende verjaardag en ze was er erg trots op. Het lijfje van de jurk was strak en het duwde haar borsten omhoog zodat ze voller leek dan normaal. Het korset dat ze eronder droeg benam haar haast de adem, maar Emerantia had erop gestaan dat ze het droeg. Het hoorde er nu eenmaal bij en op die manier kwam de jurk pas goed tot zijn recht, was haar mening.

Lina moest toegeven dat de japon haar prachtig stond. De doorzichtige lagen zijde vielen als een waterval van goud en blauw naar beneden en bij elke beweging bewoog de stof als een kleurige vlinder.

Toch voelde ze zich bedrukt. Ze zou zich uitgelaten en blij moeten voelen met het vooruitzicht om weldra naar een heus bal te mogen gaan, maar ze voelde alleen spanning door zich heen jagen. Haar moeder leek veel van haar te verwachten en ze was bang dat ze aan al die verwachtingen niet kon voldoen. Hoe dikwijls had ze de laatste dagen niet moeten aanhoren hoe ze zich moest gedragen, hoe ze moest lopen, hoe ze moest eten en hoe ze moest praten, zelfs hoe ze bedeesd haar ogen neer moest slaan als een man haar kwam halen om te dansen. Ze had het gevoel dat ze niet eens zichzelf kon zijn.

Het was blijkbaar aan haar gezicht te zien, want Emerantia keek haar even aandachtig in de spiegel aan. 'Je ziet er niet bepaald vrolijk uit, Lina. Als ik in jouw plaats was, zou ik een gat in de lucht springen. Ik wou dat Marie de Merode me ook had uitgenodigd. Je beseft niet half hoe gelukkig jij je mag prijzen.'

Lina draaide zich om en keek haar oudere zus wanhopig aan. 'Ik weet ook wel dat het een eer is om op het kasteel uitgenodigd te worden, Tia. Maar ik ben zo bang om dingen verkeerd te doen. Ik wou dat ik wat meer op jou leek. Jij weet tenminste hoe je je in zulke omstandigheden moet gedragen.'

Emerantia glimlachte begripvol. Ze was niet zo bijzonder op haar jongere zus gesteld. Ze hadden altijd met elkaar overhoopgelegen. Maar sinds ze getrouwd was, voelde ze zich ten opzichte van haar toch vriendelijker gestemd. ‘Dan moet je gewoon een beetje meer je best doen, Lina. In ieder geval zie je er prachtig uit, dat zal je gebreken wel wat verdoezelen.’

‘Denk je?’

Tia knikte. ‘Vooral voor de mannen. Zij zien immers niet verder dan hun neus lang is. Mama had gelijk dat ze per se die blauwe stof moest hebben. Die lijkt speciaal voor jou gemaakt. Jouw verschijning zal niemand ontgaan.’

‘Dat komt beslist omdat je mijn haar zo mooi hebt opgestoken,’ zei Lina.

Ze draaide zich weer om en bekeek zichzelf en haar zus samen in de spiegel. In haar ogen zag Tia er veel mooier, evenwichtiger en eleganter uit, ook al droeg ze een gewone jurk. Uiterlijk leken ze wel wat op elkaar. Ze hadden allebei blond haar en een wipneus, maar daar hield elke vergelijking op. Emerantia had grijsblauwe ogen met lichte wimpers en wenkbrauwen, en haar vrouwelijke vormen waren goed ontwikkeld zonder overdreven te zijn. Bovendien waren ze heel verschillend van karakter. Soms kon Tia zo erg op haar moeder lijken, dat Lina er bang van werd.

Een zacht kloppje bracht haar uit haar overpeinzingen. De dertienjarige Sarah, die twee dagen in de week kwam poetsen, stak haar roodharige hoofd door de deur en haar ogen werden groot toen ze naar de jonge vrouw voor de spiegel keek. ‘O, juffrouw Lina, wat ziet u er beeldig uit! Ik weet zeker dat u de mooiste van het bal zult zijn.’

Maar toen zag ze Emerantia’s ijzige blik. Ze was even vergeten dat de oudste dochter er ook was, en dat Emerantia niet hield van vrijpostigheden van het personeel. Ze sloeg haar ogen neer en mompelde: ‘Je ouders staan te wachten, juffrouw Leolina. Julius heeft de sjees al voorbereiden.’ Daarna maakte ze vlug dat ze weer wegkwam.

Emerantia keek even misnoegd naar de deur waarachter Sarah verdwenen was, maar was al vlug weer in de ban van het bal. ‘Het zal vast geweldig worden, Lina, daar ben ik van overtuigd.’

‘Dank je, Tia. Ik ben zo blij dat je hier bent. Zonder jouw hulp

was het me zeker niet gelukt om me presentabel te maken.’

‘Ik had het voor geen geld willen missen, Lina. Ga nu maar. Je weet dat papa niet graag wacht.’

Lina knikte, drukte nog een dankbare zoen op Tia’s wang, haalde diep adem en maakte zich toen met een ruk los van haar spiegelbeeld.

Apollonia glimlachte goedkeurend toen ze Lina elegant de statige trap zag afdalen. Ze zag er zelf ook heel chic uit in haar jurk van paars satijn. Alfons stond naast zijn vrouw en keek met een trotse blik naar zijn jongste dochter. Hugo de Bovy stond aan de andere kant van de trap en keek al net zo stralend naar haar op. Ninette en Sarah stonden iets verder in de gang en wilden niets missen van deze heuglijke dag. Het was de eerste keer dat ze Lina zo mooi gekleed zagen en ze hoopten dat het meisje van dit bal kon genieten. Ze gunden het haar met heel hun hart.

Hugo bood Lina een arm aan en begeleidde haar naar de sjees, waar hij haar hoffelijk hielp tot ze goed en wel gezeten was. Alfons hielp Apollonia instappen. Daarna wuifden Emerantia en Hugo met Ninette en Sarah op de achtergrond, de sjees na. Lina wuifde net zolang terug tot ze hen niet meer kon zien.

De mensen die ze onderweg tegenkwamen, keken hun ogen uit. Het gebeurde heus niet elke dag dat ze de notaris en zijn familie zo mooi uitgedost te zien kregen.

Lina groette hen uit gewoonte hartelijk, maar ze werd al vlug door haar moeder op de vingers getikt, wat maakte dat de spanning weer terugkwam en ze een beetje angstig het kasteel tegemoet reed.

De spanning verdween echter ogenblikkelijk toen ze de immense balzaal binnenging. Lina keek haar ogen uit. De ruimte was prachtig. Het hoge plafond was kunstig beschilderd met cherubijnen, cupido’s en nimfen. De wanden waren afwisselend bedekt met spiegels en panelen en op elk paneel hing een prachtig geborduurd tapijt. In een hoek, op een podium, speelde zachtjes een klein orkest. Witgehand-schoende kelners in jacquet gingen op lichte voeten door de menigte, deskundig balancerend met zilveren dienbladen waarop glazen champagne stonden. Van witkanten kapjes en schortjes voorziene dienststers volgden met schalen vol hartige en zoete lekkernijen.

Nadat ze de graaf en de prinses begroet had en ze de jarige hartelijk gefeliciteerd had, trok Henriëtte haar even terzijde. ‘Wat zie je er prachtig uit, Lina,’ fluisterde ze welgemeend.

‘Niet zo mooi als de jarige,’ zei Lina. ‘Marie is een plaatje. En jij ook, Henriëtte. Jullie zien er zo beeldig uit.’

Lina loog niet. Vooral Marie zag er adembenemend uit in haar jurk van zwart brokaat waarin een warm rood was geweven. Ze had haar donkere haar kunstig opgestoken. Diamanten oorbellen die tot op haar schouders reikten sierden haar oren en een diamanten hals-snoer schitterde om haar hals. Henriëtte droeg een groene japon. Ze had deze keer haar haren ook opgestoken en haar oren en hals waren versierd met kleine smaragden die het groen van haar jurk accentueerden. Ze zagen er beiden schitterend uit.

Marie had nu eenmaal plichten te vervullen door de binnenkomende gasten te begroeten, maar Henriëtte nam haar bij de arm en trok haar verder de balzaal in. ‘Kom maar met me mee, Lina. Gelukkig hoef ik niet aan al die plichtplegingen te voldoen. Ik hoef alleen maar te genieten, en dat ben ik vast van plan.’

Lina keek even de zaal rond en zag haar moeder op een van de kleine gouden stoeltjes zitten die aan de rand van de balzaal stonden voor de chaperonnes en de muurbloempjes. Haar vader stond even verderop met een oudere heer te praten. Er kwamen steeds meer mensen binnen, allemaal even mooi en elegant. Ze was blij dat ze Marie en Henriëtte kende. En dat Henriëtte haar onder haar hoede had genomen. Stel je voor dat ze bij haar ouders moest blijven zitten, dat zou ze helemaal niet fijn hebben gevonden. Nu kon ze tenminste af en toe even onder haar moeders spiedende blikken uit.

Henriëtte nam twee glazen champagne van een dienblad en gaf een glas aan Lina. ‘Laten we klinken op mijn zus, Lina, en hopen dat ze de man die ze moet huwen ook een beetje lief vindt. Nu ze de achttien gepasseerd is, zal een verloving niet zo lang meer op zich laten wachten.’

Lina was wijs genoeg om te weten dat verstandshuwelijken in adellijke families een vaststaand feit waren, maar de gedachte aan een liefdeloos huwelijk trok ze toch in twijfel. ‘Vinden jullie dat niet erg?’ vroeg ze dan ook.

Keuzevrijheid is een groter goed dan alle rijkdom van de wereld

Het jaar is 1900. De achttienjarige Leolina komt uit een gegoed milieu, maar voor haar moeder Apollonia is het niet genoeg. Ze wil dat Lina koste wat kost trouwt met een man van adel. Daarom stuurt ze haar naar 's Gravenhage, waar een gravin haar onder haar hoede neemt. Tijdens de vele bals, operettes, voorstellingen en vernissages ontmoet Lina vele mannen, voor wie haar schoonheid niet onopgemerkt blijft. Meerdere mannen dingen naar haar hand. Lina zelf echter wordt verliefd op een armlastige kunstschilder. Haar omgeving laat het er niet bij zitten en probeert haar erin te luizen. Lina komt erachter dat keuzevrijheid een groter goed is dan alle rijkdom van de wereld.

Anne-Marie Hooyberghs schrijft romans die zich voor een groot deel afspelen in Vlaanderen, al maakt ze zelf al jarenlang uitstapjes naar Nederland. Nu doet haar hoofdpersoon dat ook – maar dan noodgedwongen.

ISBN 978 94 0191 513 7 NUR 344

9 789401 915137

www.romanserie.nl

Z&K